

вантажообороту на 11,4% та скорочення перевезень пасажирів на 28,7% [пораховано автором за даними 2, с.42, 53, 60, 75]. Відбулось скорочення рухомого складу за всіма видами транспорту: на залізничному транспорті на 28%, на річковому - на 31%, чисельність літаків та вертольотів зменшилась на 79%, кількість електротранспорту зменшилась на 49%. Лише чисельність морських суден збільшилась у 2017 році у 3,8 рази в порівнянні з 2000 роком. Термін служби транспортних засобів досить значний: більше 16 років експлуатації для міського електротранспорту, більше 40 років для залізничного транспорту [2, с. 81-82]. Крім того, їх використання є неефективним, про що свідчить, наприклад, збільшення годин середнього простою при навантаженні залізничного транспорту: до 61,81 годин, тоді як ще в 2000 році цей показник був на рівні 42,14 годин [2, с. 87]. В Україні є низьким рівень впровадження прогресивних шляхів сполучення – за усіма видами доріг їх питома вага коливається в межах 34-53% загальної довжини [2, с. 107].

Висновок: Для вирішення зазначених вище проблем Україні необхідно вжити ряд заходів, а саме: удосконалення нормативної бази; впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій на базі GPS; посилення взаємодії видів транспорту шляхом розвитку мультимодальних перевезень і міжнародних транспортних коридорів; розвитку транспортно-експедиторської діяльності; збільшення до швидкості переміщення товарів до рівня світових; забезпечення експлуатаційної сумісності залізничних мереж для вантажних перевезень; створення національних транспортних компаній, здатних конкурувати зі світовими; впровадження стандартних документів міжнародного зразка, процедур і правил.

Література:

1. Легенький Г, Новикова А./ «Проблеми розвитку транзитних перевезень та шляхи їх вирішення», Економіка України №7, 2016 – с. 8
2. Транспорт і зв'язок України : статистичний збірник / Державна служба статистики України – Київ. 2018. 168 с.

Чистікова А.Ю., Гладкова О.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

ФІНАНСОВА СТАЛІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЙОГО ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ

olgladkova25@gmail.com

Ринкові умови господарювання та проблеми фінансового забезпечення діяльності підприємств вимагають якісно нового підходу до оцінки фінансового стану підприємства, до його необхідності та значущості в системі фінансового управління. Виняткового значення набуває визначення кількісних і якісних величин, які б характеризували стабільність, надійність підприємства як партнера в ринкових відносинах, його здатність маневрувати фінансовими ресурсами для досягнення ефективної підприємницької діяльності. Тому запорукою стійкого фінансового стану підприємств є управління їх фінансовою сталістю, яка характеризує здатність суб'єкта господарювання: функціонувати і розвиватися; зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у нестійкому зовнішньому і внутрішньому середовищі, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі, і звісно, у межах допустимого рівня ризику.

Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою сталістю підприємства досліджені у працях таких вітчизняних та зарубіжних учених як: О.Г. Біла, М.Д. Білик, Н.І. Власюк, Н.М. Дєєва, О.І. Дедіков, В.М. Опарін, О.В. Павловська, А.М. Поддєрьогін, А.Д. Шеремет, І. Бланк, Є. Хелферт, Є. Шрігхем та інших.

Однак, на сьогодні відсутнє єдине тлумачення цього поняття, методологія його визначення, не досконалі методики і процедури його діагностики, оцінки та прогнозування,

не розроблені алгоритми використання їх результатів для прийняття управлінських рішень. Це зумовлює актуальність подальшого дослідження фінансової сталості як основи ефективного розвитку суб'єкта підприємництва.

Загальноприйняте розуміння «сталості» представлено у Великому економічному словнику як «сталість – стійкий, постійний, такий, що затвердився на певному рівні, не міняється» [1]. За фінансово-економічним словником «фінансова сталість – це характеристика фінансового стану підприємства. Забезпечується високою часткою власного капіталу в його загальній сумі» [2].

Деякі вчені дають визначення фінансову сталість з точки зору механізму її забезпечення, формування її складових, інші визначають її місце у господарському процесі. Але всі вони у своїх працях наголошують, що фінансова сталість підприємства є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства і пов'язана зі ступенем залежності від кредиторів, інвесторів та характеризується співвідношенням власних і залучених коштів.

Так на думку А.М. Поддєрьогіна, фінансова сталість являє собою складову фінансового стану підприємства і характеризує здатність суб'єкта господарювання функціонувати, розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у нестійкому зовнішньому та внутрішньому середовищі, що гарантує його платоспроможність, інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі і в межах допустимого рівня ризику [3].

З точки зору В.М. Опаріна зміст поняття «фінансова сталість» слід розглядати і як економічний процес, і як економічну категорію.

Як економічний процес фінансова сталість являє собою органічний процес чіткої взаємодії внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства — оперативного, тактичного та стратегічного з метою виведення підприємства з кризового стану або забезпечення економічного його зростання [4].

Багато вчених довели і мають спільну думку, що дані механізми, які являють собою систему заходів, спрямовані на вирішення конкретних завдань і відповідають конкретному етапу фінансової стабільності.

Так, за І.А. Бланком, оперативний механізм фінансової сталості - це система заходів, спрямованих на зменшення розміру поточних зовнішніх зобов'язань підприємства у короткостроковому періоді, та на збільшення суми найбільш ліквідних активів (грошей), що забезпечують термінове погашення цих зобов'язань.

Тактичний механізм фінансової сталості, розроблений французькими дослідниками Ж. Франшоном і І. Романем, являє собою систему заходів, спрямованих на досягнення точки фінансової рівноваги підприємства у майбутньому періоді. [5]

Стратегічний механізм фінансової сталості є винятково наступальною стратегією фінансового розвитку, яка забезпечує оптимізацію необхідних фінансових параметрів з метою прискорення економічного зростання підприємства. Тобто стратегічний механізм фінансової стабільності – це система заходів, спрямованих на підтримання досягнутої фінансової рівноваги підприємства у довгостроковому періоді. Цей механізм ґрунтується на використанні моделі стійкого економічного зростання підприємства, що забезпечується основними параметрами його фінансової стратегії.

За цього підходу фінансова сталість являє собою певний процес і взаємопов'язує основні його складові.

Як економічна категорія фінансова сталість – це сукупність економічних відносин, що забезпечують умови збереження підприємством абсолютної або нормальної фінансової стійкості при контрольованій фінансовій рівновазі та одночасно спроможність до стійкого економічного зростання при врахуванні найбільш вагомих зовнішніх чинників [5].

М.Д. Білик та О.В. Павловська вважають, що складовими елементами фінансової сталості є: фінансова рівновага підприємства, ресурсна, потенційна та фінансова стійкість [6].

Для подальших досліджень економічної сутності фінансової сталості підприємства необхідно з'ясувати зміст та значення поняття «фінансової стійкості» – основи стабільності функціонування підприємства.

Отже, досліджуючи зміст поняття «сталість підприємства», можна зробити висновок, що це – стабільне перевищення доходів над витратами за стабільності функціонування управлінської структури, чітко визначеної та правильно вибраної стратегії управління підприємством. А фінансова сталість – це здатність підприємства досягати стану фінансової рівноваги при збереженні достатнього ступеня фінансової стійкості і зберігати цей стан в перспективі за умови ефективної стратегії управління фінансами та в цілому підприємством.

В цілому, аналіз окремих точок зору на зміст поняття «фінансова сталість» показує, що немає єдиної думки про сутність цієї категорії, багато авторів говорячи про фінансову сталість розуміють при цьому фінансову стійкість і навпаки. На нашу думку ці поняття є різними. Дослідивши точки зору та уточнивши основні характеристики поняття фінансової сталості підприємства можна запропонувати наступне її визначення - є спроможність підприємства досягати стану фінансової рівноваги при збереженні достатнього ступеня фінансової стійкості та зберігати цей стан у довгостроковій перспективі при ефективному управлінні фінансами.

Література

1. Борисов А.Б. Великий економічний словник / А.Б. Борисов. – М.: Книжковий світ, 2010. – 716 с.
2. Словник фінансово-правових термінів / [за заг. ред. д.ю.н., проф. Л.К. Воронової]. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2011. – 558 с.
3. Поддєрьогін А.М., Наумова Л.Ю. Фінансова стійкість підприємств в економіці України : [монографія] / А.М. Поддєрьогін, Л.Ю. Наумова. – К. : КНЕУ, 2011 – 314 с.
4. Опарін В. М. Модернізація фінансової інфраструктури як основа забезпечення стабільності національної економіки / В. М. Опарін. // Ефективна економіка. - 2015. - № 5. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_5_9
5. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: [учебный курс] / И.А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : Ника-Центр; Эльга, 2006. – 656 с.
6. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 592 с.

Шостак А.О.

Таврійський державний агротехнологічний університет, Мелітополь, Україна

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ УКРАЇНИ В РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА ГАЛУЗЕВОМУ АСПЕКТАХ

a.shostak13@gmail.com

Головною метою соціально-економічного розвитку будь-якої країни є підвищення добробуту її громадян. Реалізація цієї мети, серед іншого, передбачає високий рівень розвитку вітчизняної сфери послуг. Господарювання у цій сфері має специфічні ознаки, відтак до проблем її розвитку прикута увага не лише науковців, а й представників влади, громадських організацій та сфери бізнесу. Отже, актуальність теми є достатньо обґрунтованою.

Мета дослідження полягає в аналізі поточних результатів діяльності підприємств сфери послуг в Україні для виявлення регіональних тенденцій та проблем її розвитку. Предметом дослідження є відносини, що виникають у процесі реалізації послуг підприємствами сфери послуг. Об'єктом дослідження є процеси розподілу та споживання послуг у регіонах України у 2018 році.